

ΘΕΜΑ: “Ντετέκτιβς”

1. Το καθεστώς των “ιδιωτικών αστυνομικών” (ντετέκτιβς) δεν ρυθμίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία. Ωστόσο, η διαφήμιση των υπηρεσιών τους σε εφημερίδες και περιοδικά αναδεικνύει την ανάγκη μίας ειδικής ρύθμισης των όρων άσκησης αυτού του επαγγέλματος. Και τούτο, διότι οι εν λόγω διαφημίσεις προβάλλουν δραστηριότητες παρακολουθήσεων που φαίνεται να θίγουν σημαντικά έννομα αγαθά κατοχυρωμένα στο Σύνταγμα, όπως η προσωπικότητα, η ιδιωτική ζωή, το απόρρητο της επικοινωνίας ή ακόμη η τιμή και η προσωπική ασφάλεια.

2. Αν ληφθεί υπόψη ότι οι παρακολουθήσεις προσώπων είναι το ουσιαστικό αντικείμενο του επαγγέλματος του “ντετέκτιβ”, τότε πρέπει να αντιμετωπισθούν δύο ιδίως ερωτήματα:

α) Πώς εντοπίζεται το επιτρεπτό όριο αυτών των παρακολουθήσεων, πέρα από το οποίο αναμφίβολα προσβάλλονται τα έννομα αγαθά που προαναφέρθηκαν;

β) Τί είναι επιτρεπτό να προβάλλεται ως “διαφήμιση” ενπροκειμένω, ώστε αφενός να ωφελείται εμπορικά ο διαφημιζόμενος, αφετέρου όμως να αποφεύγεται η καλλιέργεια στην κοινή γνώμη μίας εντύπωσης “ανασφάλειας” για τα δικαιώματα ;

3. Από την απάντηση στο ερώτημα (α) εξαρτάται σε τελική ανάλυση η νομιμότητα του επαγγέλματος του “ντετέκτιβ”. Η καταρχήν προσέγγιση είναι ότι, όταν απειλείται η αναίρεση ή η σοβαρή βλάβη των ίδιων ή και άλλων συνταγματικών αγαθών εκείνου που δίνει την εντολή στον ντετέκτιβ, υπάρχει ένα περιθώριο στάθμισης συγκρουομένων συμφερόντων (π.χ. της τιμής του ενός με την ιδιωτική ζωή του άλλου). Επομένως, υπάρχει μία βάση για να θεωρηθεί ότι το επάγγελμα αυτό κινείται στο γενικό πλαίσιο της νομιμότητας.

Παραμένει ωστόσο το ζήτημα της αναζήτησης, σε ένα επόμενο βήμα, των σημείων “ισορροπίας” των συγκρουομένων αγαθών. Εφόσον προσδιορισθούν αυτά τα σημεία, ο νομοθέτης πρέπει να δώσει λύσεις σε ειδικά προβλήματα. Ενδεικτικά επισημαίνονται, ο καθορισμός της νομιμότητας των αποδεικτικών μέσων που συγκεντρώνει ο ντετέκτιβ (ως τρόπος ενθάρρυνσης ή αποθάρρυνσης ορισμένων

δραστηριοτήτων του) ή το αν θα εξαρτηθεί η άσκηση του επαγγέλματος από προηγούμενη άδεια της διοίκησης, ώστε να εξασφαλίζεται ένας ορισμένος προληπτικός έλεγχος.

4. Το ερώτημα (β) αφορά ζητήματα άλλης τάξης. Είναι γνωστό ότι ορισμένα επαγγέλματα με καίρια σημασία για τα θεμελιώδη δικαιώματα δεν διαφημίζονται με παραδοσιακούς τρόπους, επειδή θεωρούνται ότι έχουν χαρακτήρα “προσφοράς” στο κοινωνικό σύνολο. Έτσι συμβαίνει με τους δικηγόρους και τους γιατρούς, οι οποίοι περιορίζονται σε καταχωρήσεις της ταυτότητας και της ειδικότητάς τους στον Τύπο. Η τήρηση αυτής της αρχής επαφίεται πάντως στη δεοντολογία κάθε επαγγέλματος και δευτερευόντως στην παρέμβαση του νομοθέτη.

Εφόσον και οι ιδιωτικοί αστυνομικοί ασκούν δραστηριότητες που αφορούν άμεσα την προστασία των δικαιωμάτων, θα πρέπει ίσως να προβλεφθούν ανάλογοι περιορισμοί στη διαφήμισή τους. Ο λόγος εδώ έγκειται συγκεκριμένα, στο ότι η προβολή της φύσης των δραστηριοτήτων αυτών μπορεί να καλλιεργήσει μία εικόνα “ανασφάλειας” στην προστασία του χώρου αυτοκαθορισμού του πολίτη. Η εικόνα αυτή δεν εναρμονίζεται ιδίως με τον εγγυητικό ρόλο της Πολιτείας για το καθεστώς των δικαιωμάτων (άρθρ. 25 παρ. 1 Συντ.).

5. Αν πρόκειται να προωθηθεί μία σχετική νομοθετική πρωτοβουλία, οι σκέψεις αυτές θα ήταν χρήσιμο να συνοδευθούν από τη μελέτη του θέματος σε συγκριτικό επίπεδο. Από μία πρώτη έρευνα στη μεν Μ. Βρετανία δεν υπάρχει ειδική νομοθεσία για τους ντετέκτιβς, στη δε Γαλλία ισχύει ο l. du 23.12.1980 και το d. du 8.12.1981 (activité des agences privées de recherches). Αναζητούνται, πάντως, και άλλα συναφή παραδείγματα.

Αθήνα, 17 Μαρτίου 1999